

۲۱۷ ۴۳۷۸

به نام خدا

روش های نوین یاددهی و یادگیری

ویرایش جدید

www.ketab.ir

مؤلف:

محمد اسماعیل شمالی

سرشناسه	: شمالی، محمد اسماعیل، ۱۳۵۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: روش‌های نوین یاددهی و یادگیری/مؤلف محمد اسماعیل شمالی.
مشخصات نشر	: گرگان: ویراست، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۷ ص.
شابک	: 978-622-7586-06-0
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: چاپ قبلی: همای غدیر، ۱۳۹۵ (۱۵۶ ص.).
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: تدریس Teaching
موضوع	: یادگیری Learning
موضوع	: تدریس اثربخش Effective teaching
رده بندی کنگره	: ۳/۱۰۲۵LB
رده بندی دیویی	: ۳۰۲۸/۳۷۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۴۴۲۵۸۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیپا

روش‌های نوین یاددهی و یادگیری

مؤلف	: محمد اسماعیل شمالی
ناشر	: ویراست
طراح جلد	: محمدحسین اکبری
قطع	: وزیری
مشخصات ظاهری	: ۱۶۷ صفحه
چاپ و صحافی	: بهمن
نوبت چاپ	: اول، ۱۴۰۰
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۸۶-۰۶-۰
شمارگان	: ۱۰۰۰ جلد
قیمت	: ۵۰۰۰۰ تومان

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای مؤلف محفوظ است.
و هرگونه سو. استفاده و کپی برداری پیگرد قانونی دارد.

ویراست

www.virastpub.com virastpub@gmail.com

۰۹۱۹۹۵۴۱۳۸۰ ۰۱۷-۳۲۳۵۷۵۵۵

virastpub

۳۲۳۵۸۵۵۵

فهرست

۹	پیشگفتار.....
۱۱	مقدمه.....
۱۳	فصل اول: اصول و مبانی روش تدریس.....
۱۴	تدریس چیست؟.....
۱۴	ویژگی های تدریس.....
۱۴	الگوی تدریس.....
۱۶	ویژگی های الگوها و روش های نوین یاددهی و یادگیری.....
۱۷	چند نکته مقدماتی مهم در کاربرد استفاده از الگوهای تدریس.....
۱۸	روش تدریس فعال و غیرفعال.....
۲۱	ویژگی های یادگیری در دوره ابتدایی.....
۲۲	رویکردهای جدید فرایند تدریس.....
۲۵	اصول تعیین و انتخاب الگوها و روش های تدریس.....
۲۸	عوامل موثر در یادگیری.....
۳۱	فصل دوم: نظریه های یادگیری.....
۳۲	یادگیری و مروری بر نظریه های یادگیری.....
۴۱	نظریه ی دیویی.....
۴۲	کاربرد نظریه ی دیویی در آموزش.....
۴۳	نظریه ی گانیه.....
۴۵	کاربرد نظریه ی گانیه در آموزش.....
۴۶	اصول طراحی آموزشی گانیه.....
۴۸	نظریه برونر.....
۵۰	کاربرد نظریه ی برونر در آموزش.....
۵۱	نکات مشترک نظریه های یادگیری.....
۵۳	فصل سوم: روش ساخت گرایی.....
۵۴	مفهوم ساختگرایی.....
۵۵	الگوی ساخت گرایی.....

۵۵		مراحل تدریس
۵۸		محاسن
۵۹		معایب
۶۱		فصل چهارم: روش کاوشگری
۶۲		الگوی آموزشی کاوشگری
۶۲		آموزش به شیوه کاوشگری
۶۳		ساختار الگوی کاوشگری
۶۴		اهداف آموزش به شیوه کاوشگری
۶۵		نظریه ساجمن
۶۵		نکات مهم در آغاز به کارگیری شیوه کاوشگری
۶۶		مراحل تدریس
۶۹		اثرات آموزشی و پرورشی
۶۹		محاسن روش کاوشگری
۷۰		محدودیت‌های روش کاوشگری
۷۱		فصل پنجم: روش کسب مفهوم (مهارت‌های اساسی تفکر)
۷۲		تعریف مفهوم
۷۲		ویژگی‌های روش کسب مفهوم
۷۲		مفهوم مثال مربوط و مثال غیرمربوط
۷۳		تأثیر این الگو بر پرورش تفکر کودکان
۷۳		قابلیت‌ها و نکات مهم در کاربرد الگو
۷۳		مراحل تدریس
۷۷		اثرات آموزشی و پرورشی
۷۷		محاسن
۷۷		معایب
۷۹		فصل ششم: روش تفکر استقرایی
۸۰		ویژگی روش تفکر استقرایی
۸۰		مراحل تدریس

۸۴		اثرات آموزشی و پرورشی
۸۴		محاسن
۸۴		معایب
۸۵		ارائه یک نمونه تدریس با استفاده از روش تفکر استقرایی
۸۵		اجرای روش استقرایی
۸۹		ارزشیابی پایانی
۹۱		فصل هفتم: روش یادگیری مشارکتی
۹۲		روش یادگیری مشارکتی
۹۲		اهداف یادگیری مشارکتی
۹۲		ویژگی‌های یادگیری مشارکتی
۹۴		مراحل تدریس
۹۵		اثرات آموزشی و پرورشی
۹۶		محاسن
۹۷		معایب روش یادگیری مشارکتی
۹۷		نمونه‌ای از الگوهای مشارکتی
۱۰۲		اثرات آموزشی و پرورشی
۱۰۲		ارائه‌ی یک نمونه تدریس با استفاده از الگوی اعضای تیم
۱۰۵		فصل هشتم: روش بارش فکری
۱۰۶		تعریف بارش فکری
۱۰۶		قوانین روش بارش فکری
۱۰۷		مراحل روش بارش فکری
۱۰۸		تشکیلات جلسه بارش فکری
۱۰۹		مراحل اجرای روش تدریس مبتنی بر بارش فکری
۱۱۱		نکات اساسی الگوی تدریس بارش فکری
۱۱۲		ارائه‌ی چند راهبرد
۱۱۲		تکلیف برای فراگیران
۱۱۳		اثرات آموزشی و پرورشی

۱۱۳.....	محدودیت‌های الگوی بارش فکری.....
۱۱۵.....	فصل نهم: روش تدریس با رویکرد فراشناخت
۱۱۶.....	فراشناخت.....
۱۲۰.....	مراحل تدریس.....
۱۲۰.....	اثرات آموزشی و پرورشی.....
۱۲۰.....	ارائه نمونه طرح درس با روش فراشناخت.....
۱۲۱.....	هدف های منفی یا مثبت پنهان درسها و رابطه آن با اهداف فراشناختی.....
۱۲۲.....	محاسن.....
۱۲۳.....	معایب.....
۱۲۳.....	نتیجه.....
۱۲۵.....	فصل دهم: روش معکوس
۱۲۶.....	روش معکوس چیست؟.....
۱۲۷.....	مزایای روش معکوس.....
۱۲۸.....	معایب روش معکوس.....
۱۲۹.....	نتیجه‌گیری.....
۱۳۱.....	فصل یازدهم: روش ایفای نقش
۱۳۲.....	روش ایفای نقش.....
۱۳۲.....	اهداف روش ایفای نقش.....
۱۳۳.....	محاسن روش ایفای نقش.....
۱۳۴.....	شرکت کنندگان در الگوی ایفای نقش.....
۱۳۵.....	مراحل اجرای روش تدریس ایفای نقش.....
۱۳۹.....	فصل دوازدهم: روش حل مسئله
۱۴۰.....	روش حل مسئله.....
۱۴۰.....	راههای حل مسئله.....
۱۴۱.....	حل مسئله از طریق آزمایش و خطا.....
۱۴۱.....	حل مسئله از طریق بینش و شناخت.....
۱۴۱.....	حل مسئله با روش تحلیلی.....

پیشگفتار

نظام‌های آموزشی و فعالیت‌های حاکم بر آن، با توجه به پیشرفت جوامع، همواره دستخوش تغییر و تحول بوده است و تحول آموزشی، خود معلول تحول اجتماعی و تحول علوم و فناوری است؛ زیرا در جوامع ساده، نیازها ساده و روش ارضای نیازها نیز ساده است اما با پیشرفت علوم و فنون و پیچیده شدن جوامع، نیازهای فردی و اجتماعی نیز پیچیده می‌شوند. ارضای نیازهای پیچیده نیز احتیاج به علوم و فنون پیچیده دارد. کسب علوم و فنون پیچیده در سایه‌ی روش‌های آموزشی پیچیده امکان‌پذیر است. به این سبب، وظیفه و مسئولیت معلم امروز نسبت به گذشته سنگین‌تر و پیچیده‌تر شده است. دیگر نمی‌توان با روش‌های سنتی، جامعه و افراد آن را به سوی یک تحول پیچیده و پیشرفته سوق داد.

پیشرفت روز افزون علوم و تحقیقات گوناگون در حیطه‌های مختلف حاکی از آن است که اطلاعات بشر روز به روز افزایش می‌یابد و مطالب جدیدی به دست می‌آید. امروزه هر فرد بشر ناچار از استفاده یافته‌های جدید است. روش تدریس فعال و نوین، مشارکت دانش‌آموز و معلم را می‌طلبد و به جای انتقال مطالب به دانش‌آموز به افشایش توانایی یادگیرنده در فرایند یادگیری عنایت دارد.

معلمان و استایدها، ضمن اینکه از نظر شخصیتی باید انسان‌هایی، مهربان، صبور و باحوصله باشند لازم است آگاهی کامل نسبت به ویژگی‌های جسمی، عاطفی، شناختی و اجتماعی فراگیران نیز داشته باشند و با انواع ابزار، الگوها و روش‌های یاددهی نیز آشنا باشند تا با توجه به ویژگی‌های که در هر دوره سنی وجود دارد، متناسب با اهداف و محتوای دروس چه دانشگاهی، چه مدارس، مناسب‌ترین الگوها و روش‌ها را انتخاب کنند، روش‌هایی که یادگیری بهتر و همراه با درک و فهم را به دنبال داشته باشد.

آموزش و یادگیری یک وظیفه‌ی راهبردی است و همواره، این سؤال مطرح بوده است که می‌خواهیم چه چیزی را یاد بدهیم و چگونه یاد بدهیم. برای یک آموزش اثربخش، استفاده از روش‌ها و فنون تدریس مناسب، حائز اهمیت است که لازمه‌ی آن شناخت فراگیران، توجه به تفاوت‌های فردی و شناخت روش‌های یاددهی - یادگیری کارآمد است. یک آموزگار موثر باید

گنجینه‌ای از الگوها و روش های تدریس مختلف داشته باشد تا به هنگام ضرورت و بر حسب نوع درس و شرایط تدریس آنها را به کار گیرد و با بهره گیری از انواع الگوهای فعال تدریس موجبات کسب مهارت های لازم زندگی را در فراگیران؛ شهروندان آینده‌ی این دهکده‌ی جهانی به وجود آورد. بهره گیری از الگوهای مناسب تدریس موجب تقویت توانایی ذهنی فراگیران، افزایش انگیزه‌ی درونی آنان، ارتقای خلاقیت و افزایش توانایی حل مسئله و یادگیری بهتر می گردد.

محمد اسماعیل شمالی